

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ 3 & 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1986
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ
Ε.Μ.ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Οι Προοπτικές του Ελληνικού Κτηματολογίου.
Μια απόπειρα διαλεκτικής προσέγγισης

Δ.Ρόκος
Καθηγητής ΑΠΘ

Στις 19 Σεπτεμβρίου 1986, στο τεύχος πρώτο του ΦΕΚ 141, δημοσιεύθηκε, κι από τότε ισχύει, ο Νόμος 1647/86 "Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες διατάξεις".

Σταθμός σημαντικός, σε μια μακριά κι επώδυνη πορεία προσπαθειών για την θεσμοθέτηση του Εθνικού Κτηματολογίου, η ημερομηνία αυτή, μας δίνει τώρα την ευκαιρία για μια κριτική αποτίμησή τους με εργαλείο την επιστημονική μεθοδολογία, αλλά κι αποτελεί ταυτόχρονα την αφετηρία για την πολλή κι υπεύθυνη δουλειά που έχουμε μπροστά μας και για την οποία θα κριθούμε όλοι μας.

Η πορεία αυτή, απ' το πρώτο διάταγμα "Περί Κτηματολογίων" του Όθωνα το 1836, με οριακούς μεσοσταθμούς: το Νόμο ΓΧΝΖ του 1910 του Καρούσου, το Ν.Δ. της 5/22 Σεπτεμβρίου του 1923 του Λαμπαδαρίου, (Περί Κωδικοποίησης των περί κτηματογραφίσεως αστικών ακινήτων διατάξεων τροποποιημένων) και τον Αναγκαστικό Νόμο 1722 του 1939, "Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως διατάξεων τινών του Αγροτικού Νόμου" του Ξένου, εικονογραφεί πιστά και με διαλεκτικό τρόπο, μια σειρά από φαινόμενα, αντιλήψεις και πρακτικές, που σημάδεψαν με τις αντιφάσεις τους, αλλά και κυριάρχησαν κατά περιόδους, στην εξέλιξη του Ελληνικού Κοινωνικού Σχηματισμού, σε πλήρη αλληλεξάρτηση και αλληλεπίδραση με τη συνολική ιστορική πορεία του τόπου μας τα εκατόν πενήντα αυτά χρόνια.

Έτσι το Κτηματολόγιο ιδώθηκε, κατά καιρούς, "μερικά" ή σε συγκυριακούς επιμέρους συνδυασμούς:

Α. ως θεσμός/διαδικασία, καθαρά:

- τεχνικός (τοπογραφικές/κτηματογραφικές εφαρμογές)
- ή/και νομικός (αποδεικτική διασφάλιση ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων)

- ή/και οικονομικός (αντικειμενικότητα φορολογίας ακινήτων κ.λ.π.)
- B. ως θεσμός/διαδικασία, απομίμησης και μεταφοράς στη χώρα μας, των αντίστοιχων επιλογών των χωρών που ακολουθούσαν κυρίως:
- το γερμανικό δίκαιο (κτηματικά βιβλία-χάρτες)
 - το γαλλικό δίκαιο (εγγραφές ακινήτων για διασφάλιση και διευκόλυνση του ενυπόθηκου δανεισμού)
 - ή ειδικότερες παραλλαγές (συστήματα καταγραφών ακινήτων, σύστημα Torrens κ.λ.π.)
- Γ. ως θεσμός/διαδικασία, με κυρίαρχα γεωγραφικά/χρηστικά/θεματικά χαρακτηριστικά όπως:
- Αστικό Κτηματολόγιο
 - Αγροτικό Κτηματολόγιο
 - Σταφιδικό Κτηματολόγιο
 - Αμπελουργικό Κτηματολόγιο
 - Κτηματολόγιο ακινήτων του Δημοσίου
 - Δασικό Κτηματολόγιο
 - Δημοτικό/Κοινοτικό Κτηματολόγιο
 - Ελαιουργικό Κτηματολόγιο
 - Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο κ.λ.π.
- Δ. ως θεσμός / διαδικασία ανταγωνισμού / αντιπαράθεσης / επικυριαρχίας συντεχνιακών συμφερόντων:
- σε επιστημονικό επίπεδο (τεχνικοί/και μεταξύ του με νομικούς κυρίως και άλλους)
 - σε διοικητικό επίπεδο (Τεχνικές Υπηρεσίες παλιότερα, κυρίως Υπουργείων Δημ.Εργων/Γεωργίας και δευτερευόντως Οικονομικών, Συντονισμού κ.λ.π.)
 - σε κυβερνητικό επίπεδο (Επιτελικά/Σχεδιαστικά/Παραγωγικά Υπουργεία μεταξύ τους και με το Υπουργείο Δικαιοσύνης)
 - σε κοινωνικό επίπεδο (Επιστημονικά Επιμελητήρια, Σύλλογοι και Κοινωνικοί φορείς παράλληλα με τις εσωτερικές τους αντιφάσεις)
- E. ως θεσμός/διαδικασία υποβοήθησης/στήριξης ειδικών προγραμμάτων / αντιμετώπισης έκτακτων ειδικών προβλημάτων:
- εποικισμών, διανομών, αναδασμών
 - λαϊκής στέγης

- αποκατάστασης ζημιών (πυρόπληκτη Θεσσαλονίκη, καταστροφές από σεισμούς κ.λ.π.)
- ανάπλασης περιοχών κ.λ.π.
- απογραφής/διαχείρισης/προστασίας Δημοσίων Κτημάτων.

Οι παραπάνω μερικές / περιστασιακές / ειδικές / ευκαιριακές θεωρήσεις του Κτηματολογίου, σύμφυτες αντικειμενικά, με την κάθε φορά κυρίαρχη αντίληψη, για την ατομική ιδιοκτησία, το δικαιοπολιτικό σύστημα, και το μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης κι ανάπτυξης της χώρας μας, παρακολούθησαν διαλεκτικά την αναπόδραστη εξελικτική κίνηση της ιστορίας του τόπου μας, και μέσα απ' την πάλη των αντιθέσεων, που είναι η κινητήρια δύναμη κάθε αλλαγής, έδωσαν τη θέση τους στη σημερινή, διαλεκτική αντίληψη για το Ενιαίο Πολυδιάστατο κι Ολοκληρωμένο, Αναπτυξιακό Εθνικό Κτηματολόγιο (1) που διαπερνά το Νόμο 1647/86 και που ζητήθηκε στη συζήτησή του στην Εθνική Αντιπροσωπεία, ακόμη και να "ορισθεί" και να κατοχυρωθεί θεσμικά. (2)

Με τον όρο Κτηματολόγιο λοιπόν, εννοούμε σήμερα: "την με επιστημονική μεθοδολογία, συστηματική, δυναμική κι ολοκληρωμένη, διερεύνηση, από μεριάς του δημοσίου, της γης μιας χώρας, με μοναδιαίο στοιχείο αναφοράς, την ατομική, ή ελάχιστη ιδιοκτησία / χρήση/εκμετάλλευσή της και με στόχο: την κάθε στιγμή ολοκληρωμένη μετρητική και ποιοτική απόδοση της φυσικής, νομικής και κοινωνικοοικονομικής της πραγματικότητας" (1)

Ο δυναμικός, διαλεκτικός, κι ανοιχτός στις εξελίξεις ορισμός αυτός του Κτηματολογίου, ως απαραίτητης, αξιόπιστης κι ολοκληρωμένης υποδομής, αλλά και ταυτόχρονα ως αποτελεσματικού εργαλείου ανάπτυξης και κοινωνικής προόδου, αποκτά συγκεκριμένη υπόσταση, αξία και προοπτική, όχι μόνο, μέσα απ' τις συγκεκριμένες διατάξεις του Νόμου 1647/86 και τις αναπόδραστες δευτερεύουσες αντιφάσεις τους, (μεταξύ τους αλλά και σε σχέση με το συνολικό συναφές θεσμικό πλαίσιο), που έχουν άλλωστε, συγκεκριμένες αιτίες και προοπτικές, αλλά, και το κυριότερο, μέσα απ' τον τρόπο, τις μεθόδους, τους ρυθμούς και τον βαθμό αποτελεσματικότητας της εφαρμογής τους, στο συγκεκριμένο πλαίσιο συνθηκών της ελληνικής πραγματικότητας. Μια πρώτη π.χ. υπονόμηση της προοπτικής του Ελληνικού Κτηματολογίου, φυσική συνέπεια των κληρονομημένων σχετικών αντιφάσεων, έχουμε μόλις μια βδομάδα μετά την ισχύ του Νόμου 1647/86, με το Νόμο "Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα των Δικηγόρων και άλλες διατάξεις", που επιχείρησε αρχικά ολικά να αναιρέσει το Νόμο για τον ΟΚΧΕ, με τη σύσταση

νομοπαρασκευαστικής επιτροπής σχεδίου κώδικα Κτηματολογίου, ερήμην των οργάνων του ΟΚΧΕ, που είχαν ήδη, με την ψήφο της Εθνικής Αντιπροσωπείας αναλάβει και την ευθύνη αυτή. Υποψιασμένοι απ' την εμπειρία των προσπαθειών για τη θεσμοθέτηση του Εθνικού Κτηματολογίου της τελευταίας εικοσιπενταετίας, (στις οποίες πολλοί από μας πήραμε ενεργό μέρος, συμμετέχοντας με δημιουργικό τρόπο, στην αδιάκοπη πάλη των αντιθέσεων, που οδήγησε τελικά στην προώθησή του), καταφέραμε με συντονισμένη κινητοποίηση και δράση σε επιστημονικό, κυβερνητικό και κοινοβουλευτικό επίπεδο, με τροποποίηση του σχετικού άρθρου στη Βουλή, να μην αναιρεθεί ολικά ο Νόμος 1647/86, πριν ακόμη ισχύσει στην πράξη, χωρίς όμως ν' αποφευχθεί η προοπτική δημιουργίας μελλοντικών όρων και προϋποθέσεων που κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες θα συνέβαλαν ενδεχόμενα στη μερική ή ολική αναίρεσή του.

Μια δεύτερη υπονόμηση της προοπτικής του Ελληνικού Κτηματολογίου σημειώθηκε μόλις δύο βδομάδες μετά την ισχύ του Ν.1647/86, με την προώθηση της σύνταξης και πάλι, "μερικών" κτηματολογικών προγραμμάτων, εργασιών ειδικών κτηματολογίων (αμπελουργικού και ελαιοκομικού μητρώου), ευκαιριακών, (κι έξω απ' το ενιαίο εθνικό σχετικό πρόγραμμα που προβλέπει ο ΟΚΧΕ), σε εφαρμογή των κανονισμών 2392/86 και 154/75 της ΕΟΚ.

Μετά από συνεννόηση με τον αρμόδιο Υπουργό, είναι πιθανό/δυνατό, κι αναμένεται, να τροποποιηθεί η αντίστοιχη απόφαση, ώστε να μην αναιρεθεί η βασικότερη αρμοδιότητα του ΟΚΧΕ, κι εκ γενετής, η αξιοπιστία του.

Τα παραπάνω παραδείγματα, αναμενόμενα όπως προκύπτει απ' την παραπάνω ανάλυση, με μαθηματική ακρίβεια, (κι όχι μόνο αυτά), με βάση τη συνολική, συλλογική, σχετική μας εμπειρία, επιχειρήθηκε έγκαιρα ν' αποφευχθούν, με μια σειρά δημιουργικών προτάσεων του ΤΕΕ, των Συλλόγων Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών και πανεπιστημιακών δασκάλων πριν, και κατά τη συζήτηση του θετικού

σε γενικές γραμμές Νόμου 1647/86 στη Βουλή, που υποβλήθηκαν στον αρμόδιο Υπουργό, (με τον οποίο άλλωστε είχε προϋπάρξει μια μακριά και εποικοδομητική συνεργασία όλων μας, την περίοδο 1975-1981 στο πλαίσιο της σχετικής επιστημονικής δουλειάς του ΤΕΕ).

Μερικές απ' τις προτάσεις αυτές έγιναν, συνολικά ή μερικά, δεκτές και περιλήφθηκαν στο Νόμο για τον ΟΚΧΕ.

Έχοντας λοιπόν κι ο εισηγητής, συγκεκριμένο μεράδι ευθύνης, τόσο στο επίπεδο της πανεπιστημιακής του δουλειάς, όσο και με τη συμμετοχή του στη συλλογική, κοινή προσπάθεια για τη θεσμοθέτηση, και λειτουργία του Ενιαίου Εθνικού Αναπτυξιακού Κτηματολογίου, (με διασφαλισμένη όμως την προοπτική άρτιας επιστημονοτεχνικά, ορθολογικής, ακώλυτης, κι αποτελεσματικής εφαρμογής του), με εμπιστευτικό έγγραφο στον αρμόδιο Υπουργό, στο οποίο επεσήμαινα την ανάγκη ανάληψης όλων των απαραίτητων πρωτοβουλιών απ' την Κυβέρνηση, σε πολιτικό επίπεδο, για την ΟΜΟΦΩΝΗ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΠ' ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ, πρότευνα και τα παρακάτω, που κατά τη γνώμη μου, αφού δεν έγινε τελικά δυνατό να προωθηθεί ατόφιο το Σχ. Νόμου που ετοίμασε το ΤΕΕ το 1978 (και κατέθεσε στη Βουλή το ΠΑΣΟΚ ως αξιωματική αντιπολίτευση το 1979) θα θωράκιζαν, τουλάχιστον, τη διαλεχτική ενότητα θεωρίας και πράξης του νέου Νόμου, παίρνοντας υπόψη την αντικειμενικά διαλεχτική φύση, τις δυνατότητες, τις αντιφάσεις, αλλά και τους εγγενείς περιορισμούς της ελληνικής φυσικής και κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας.

Πιο συγκεκριμένα πρότευνα ότι:

"Άρθρο 1 (1.1)

Θα πρέπει να εξασφαλισθεί, με το Νόμο, η σε επίπεδο Νομού δομή και λειτουργία του ΟΚΧΕ.

Άρθρο 1 (1.3)

Θα πρέπει να εξασφαλισθεί και να κατοχυρωθούν, με έκδοση Π.Δ. με τη σύμφωνη γνώμη του Δ.Σ. του ΟΚΧΕ όχι μόνο "ο συντονισμός, η έγκριση και ο έλεγχος υλοποίησης όλων των προγραμμάτων κάθε φύσης χαρτογραφήσεων και Κτηματολογίου όλων των φορέων του Δημόσιου Τομέα", αλλά και οι ρητές υποχρεώσεις και οι ευθύνες όλων των φορέων να μην προωθούν περιστασιακά προγράμματα.

Έτσι θα μπορέσουν ν' αξιοποιηθούν οργανικά στο Εθνικό Πρόγραμμα, δυναμικό και πόροι που μέχρι σήμερα (π.χ. Αναδασμοί, Δασικό "Κτηματολόγιο") ή από τώρα και

πέρα (Καταγραφή Αμπελώνων κ.λ.π.) διατίθενται για επιμέρους ευκαιριακές, και χωρίς ενιαίες προδιαγραφές και στόχους, παράλληλες κι ασύμβατες ή και επαναληπτικές εργασίες.

Άρθρο 1

Βασική και πρωταρχική αρμοδιότητα του ΟΚΧΕ αλλά και σταθερή του υποχρέωση πρέπει ν' αποτελεί, η εισήγηση στην Κυβέρνηση όλων των απαραίτητων νομοθετικών ρυθμίσεων, διατάξεων και μέτρων για την εκπλήρωση των σκοπών του ΟΚΧΕ σύμφωνα πάντα με τις τεχνικοεπιστημονικές εξελίξεις στα σχετικά πεδία.

Υπάρχει όμως και μια αναντιστοιχία ανάμεσα στους σκοπούς και στις αρμοδιότητες του ΟΚΧΕ.

Στην κατεύθυνση άρσης της, το άρθρο 1, π3 στ του Σ.Ν. θα πρέπει να τροποποιηθεί όπως παρακάτω:

"Ο σχεδιασμός, η λήψη και η υλοποίηση των απαραίτητων μέτρων κι αποφάσεων και η εκτέλεση των συναφών εργασιών, ώστε με τη συνεργασία των αρμόδιων φορέων του Δημόσιου Τομέα, των Πανεπιστημίων και των επιστημονικών φορέων, να καταστεί δυνατή η πραγματοποίηση των σκοπών του Οργανισμού".

Στο πλαίσιο αυτό είναι βέβαια αυτονόητο, (αλλά καλύτερα θα ήταν ν' αναφερθεί και ρητά) ότι ο ΟΚΧΕ έχει ακόμη:

- την αρμοδιότητα Δημιουργίας του Γεωδαιτικού Υπόβαθρου των Χαρτογραφήσεων και του Κτηματολογίου,
- την αρμοδιότητα εκπόνησης-διεξαγωγής-παρακολούθησης, στο πεδίο ευθύνης του, προγραμμάτων έρευνας κι ανάπτυξης,
- την ευθύνη για όλες τις σχετικές εργασίες μη καθαρά στρατιωτικού σκοπού.

Άρθρο 3

Η φύση του Οργανισμού Χαρτογραφήσεων και Κτηματολογίου Ελλάδας, (πολύ περισσότερο επιστημονική-ερευνητική-συντονιστική, επιτελική, σχεδιαστική αλλά και εκτελεστική των συγκεκριμένων εργασιών Χαρτογραφήσεων και Κτηματολογίου της χώρας, και λιγότερο συγγενική με εκείνη των τυπικής μορφής Οργανισμών "παροχής υπηρεσιών" κοινής ωφέλειας όπως ΔΕΗ, ΟΤΕ κ.λ.π.) απαιτεί άλλη, ριζικά διαφορετική αντίληψη για τα Διοικητικά του όργανα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο π.χ. πρέπει ν' απαρτίζεται κύρια από ειδικούς επιστήμονες, με αποδειγμένο συναφές έργο σε ερευνητικό, εκπαιδευτικό, μελετητικό και διοικητικό επίπεδο, κι όχι από "εν γένει" εκπροσώπους Υπουργείων που μπορεί να το μετατρέψουν τελικά σε συντονιστικό συμβούλιο εξαρτημένων και μερικά

εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων και γι' αυτό μη αυτεξούσιων κι αποφασιστικών μελών του.

Οι διαδικασίες συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου θα πρέπει με τον σεβασμό: των αξιοκρατικών κριτηρίων, της αντικειμενικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας (που πρόβλεπε το Σ.Ν. του ΤΕΕ για τον ΟΚΧΕ του 1979 που κατάθεσε τότε στη Βουλή το ΠΑΣΟΚ), να εξασφαλίζουν:

- (α) την ευρύτερη δυνατή συναίνεση, αλλά και τη συνολική έξωθεν καλή μαρτυρία κι εμπιστοσύνη, γιατί μόνο τότε θα μπορέσει να προχωρήσει ανεμπόδιστα και χωρίς αναστολές, το αντικειμενικά στρατηγικής σημασίας εθνικό έργο του Κτηματολογίου, που χρειάζεται συστηματικότητα, μακροχρόνιο προγραμματισμό, συνέχεια και συνέπεια (οπότε και περιττεύει αντικειμενικά η έντονη κηδεμονία του ΥΠΕΧΩΔΕ που φθάνει μέχρι την ευκολότατη ανάκλησή του με απλή αναιτιολόγητη Υπουργική Απόφαση),
- (β) τη μέγιστη δυνατή επάρκεια, αυτονομία κι αποτελεσματικότητά του,
- (γ) τη δύναμη του να παίρνει και να υλοποιεί χωρίς γραφειοκρατικές εμπλοκές, εκείνες τις αποφάσεις που δεν εξαρτώνται από πολιτική βούληση, αλλά από συγκεκριμένους κι αναμφισβήτητους επιστημονικά κανόνες, μεθόδους και προδιαγραφές.

Επειδή μέχρι σήμερα υπήρξαν πολλές εκατοντάδες ατελέσφορων, ευκαιριακών, μερικών, ατεκμηρίωτων επιστημονικά, κι ανοκλήρωτων νομοθετικών παρεμβάσεων σε θέματα Γης, Πολιτικής Γης και Κτηματολογίου, για τις οποίες έχουμε αναλυτικά και κριτικά αναφερθεί σε προηγούμενες εργασίες, και για να διασφαλισθούν αυτή τη φορά, μετά από τόση δυστοκία, οι θετικές κατευθύνσεις του Σ.Ν., που αντιμετώπιζει ένα αντικειμενικά εθνικής κλίμακας και σημασίας έργο, ακόμα κι από ενδεχόμενες στείρες μελλοντικές αντιπολιτευτικές (οποιοδήποτε προς οτιδήποτε) εμπλοκές κι αναστολές:

Θα πρότεινα σε συνέπεια προς όσα υποστηρίζαμε αλλά και κάναμε συγκεκριμένη πράξη την περίοδο 1975-1979 στο Τεχνικό Επιμελητήριο, τόσο με τις ανοιχτές, δημόσιες και συμμετοχικές διαδικασίες σύνταξης του Σχεδίου Νόμου του ΤΕΕ "Περί συστάσεων Οργανισμού Χαρτογραφίσεων και Κτηματολογίου Ελλάδος", όσο και με την ομοφωνία όλων των παρατάξεων που επιτύχαμε, να συγκροτηθεί και μια "Εθνική Επιτροπή Κτηματολογίου" γνωμοδοτικού χαρακτήρα τόσο για το Δ.Σ. όσο και για την Εθνική Αντιπροσωπεία, με συμμετοχή και εκπροσώπων των κομμάτων, ώστε να φυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού η εθνική ομοφωνία για την αξιόπιστη θεμελίωση, την

πρόοδο και ανάπτυξη του θεσμού, που αποτελεί σε κάθε γωνιά του κόσμου, κι ανεξάρτητα από κοσμοθεωρητικά πλαίσια και οικονομικοκοινωνικά συστήματα, τη μόνη ακριβή, πολυδιάστατη, κι ολοκληρωμένη, (νομική-τεχνική-οικονομική-κοινωνική) μελέτη υποδομής Αναπτυξιακών Σχεδίων και Έργων.

Στο Άρθρο 4

Ο προϊστάμενος του ΟΚΧε πρέπει να υλοποιεί τις γενικές αποφάσεις και κατευθυντήριες οδηγίες του Δ.Σ. και συνεπώς να ελέγχεται απ' αυτό.

Γι' αυτό θα πρέπει κατά τη γνώμη μου, να επιλέγεται με ανοιχτή αξιοκρατική διαδικασία από το Δ.Σ. και να μην αντλεί κι αυτός αυτόνομη κι ισότιμη εξουσία απ' την ίδια πηγή (του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ).

Στα άρθρα 5 και 7

Οι αντίστοιχες διαπιστωτικές πράξεις του ΥΠΕΧΩΔΕ, θα μπορούσε βάσιμα να υποστηριχθεί, (και όχι μόνο νομικά), ότι δεν συγκροτούν την καταλληλότερη μέθοδο σύστασης και κατάργησης ή μεταφοράς αντίστοιχων θέσεων.

Τα θέματα του ειδικού νόμου και του Οργανισμού του ΟΚΧΕ θα πρέπει να διασφαλισθούν με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και σαφείς εξουσιοδοτήσεις.

Στο άρθρο 8

Θα πρέπει να γίνει απολύτως ρητό και σαφές ότι η Υπηρεσία Κτηματολογίου και Χαρτογραφίσεων δρα στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Εργασιών Χαρτογραφίσεων και Κτηματολογίου που καθορίζει το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΚΧΕ.

Στο Άρθρο 9

Είναι αυτονόητο ότι οι ομάδες εργασίας από ειδικούς επιστήμονες που θα προετοιμάσουν τις τεχνικές προδιαγραφές, και βέβαια όχι μόνο αυτές, αλλά και κάθε άλλο θέμα που οφείλει το Δ.Σ. ν' αντιμετωπίσει, (επιλογή μεθόδων σύνταξης Κτηματολογίου ανάλογα με τις συνθήκες της φυσικής και κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας κάθε περιοχής, αναλύσεις κόστους-οφέλους, μελέτη ειδικών θεμάτων, προτάσεις ιεράρχησης προτεραιοτήτων, μελέτες πιλότοι κ.λ.π.), θα πρέπει να συγκροτούνται απ' το Δ.Σ. του ΟΚΧΕ, ή τουλάχιστον, με διαδικασίες που αυτό καθορίζει και με σύμφωνη γνώμη του.

Ο Υπουργός, γενικά, θα πρέπει να εγκρίνει τις τελικές προτάσεις του Δ.Σ., (που σε μερικά ζητήματα θα πρέπει να διαμορφώνονται και μετά από εξαντλητικό δημόσιο διάλογο, συνεργασία με τα Πανεπιστήμια και τους φορείς των Επιστημόνων) και

φυσικά να μην ασκεί μέρος και μάλιστα των κυρίως επιστημονικών αρμοδιοτήτων του Δ.Σ.

Στο Άρθρο 10

Θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι: "από τη συγκρότησή του το Δ.Σ. του ΟΚΧΕ έχει πλήρεις αρμοδιότητες για το συντονισμό, την έγκριση και τον έλεγχο υλοποίησης όλων των προγραμμάτων κάθε φύσης, χαρτογραφήσεων και κτηματολογίου που εμπíπτουν στους σκοπούς του ΟΚΧΕ, όλων των φορέων του Δημόσιου Τομέα. Όλες οι υπηρεσίες οφείλουν σε όλα τα επίπεδα να συνεργασθούν με το Δ.Σ. του ΟΚΧΕ, ή με εξουσιοδοτημένα του όργανα και για τη διαμόρφωση του πρώτου Εθνικού Προγράμματος Χαρτογραφήσεων και Κτηματολογίου, μέσα σε τρεις μήνες απ' τη συγκρότησή του, σύμφωνα με τις οδηγίες του Δ.Σ. του ΟΚΧΕ.

Με απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ μετά από πρόταση του Δ.Σ. του ΟΚΧΕ, διατίθενται με απόσπαση στο Δ.Σ. του ΟΚΧΕ οι απαραίτητοι υπάλληλοι της αυτοτελούς Υπηρεσίας Χαρτογραφήσεων και Κτηματολογίου του ΠΕΧΩΔΕ".

Οι προτάσεις μου αυτές, δεν προσδοκούσαν και δεν προσδοκούν να θεωρηθούν ως "οι σωστές" με την απόλυτη, και γι'αυτό μεταφυσική έννοια του όρου, έξω και πέρα απ' τις συγκεκριμένες συνθήκες στις οποίες πραγματοποιήθηκε το συγκεκριμένο ποιοτικό άλμα, στην αδιάκοπη πορεία της εξέλιξης των σχετικών προσπαθειών, που βέβαια δεν σταματούν ποτέ.

Σήμερα ο Νόμος 1647 του 86 είναι μια συγκεκριμένη πραγματικότητα, με την οποία θα συνυπάρξουμε, και την οποία πρέπει καταλυτικά και δημιουργικά ν' αξιοποιήσουμε και να επηρεάσουμε με τη σοβαρή δουλειά που έχουμε μπροστά μας.

Για να είναι όμως αισιόδοξες οι προοπτικές του Ελληνικού Κτηματολογίου, ποτέ δεν θα πρέπει να εγκαταλείψουμε το αναλυτικό εργαλείο της διαλεκτικής επιστημονικής μεθοδολογίας.

Θα πρέπει κι εδώ να γνωρίζουμε, ότι, οι Νόμοι, τα Προεδρικά Διατάγματα και οι Υπουργικές αποφάσεις, δεν αλλάζουν από μόνοι τους την πραγματικότητα και την κοινωνία.

Η δική μας, σε κάθε επίπεδο, πράξη, θα κρίνει αδιάλειπτα, τις βουλήσεις, τις προθέσεις, τις θεσμικές τους εκφράσεις, αλλά και τις προοπτικές, μόνο αν έχει τα παρακάτω γνωρίσματα:

1. Ν' αντιλαμβάνεται, ότι τα πάντα, πάντα βρίσκονται σε μια πολυδιάστατη αλληλεξάρτηση, αλληλεπίδραση κι αλληλοδιαμόρφωση, που πολλές φορές οδηγούν ακόμα και σε αλληλοαναίρεση.

Έτσι, π.χ. δεν αρκεί ο ΟΚΧΕ θεωρητικά/θεσμικά, να έχει την ευθύνη συντονισμού, ελέγχου κι έγκρισης όλων των σχετικών κτηματολογικών χαρτογραφικών κ.λ.π. προγραμμάτων, όλων των φορέων του Δημόσιου Τομέα που ασχολούνται μέχρι σήμερα ευκαιριακά/ή ειδικά, (κι όχι με ολιστικό/ολοκληρωμένο τρόπο), με τη δημιουργία των θεμελιακών μελετών υποδομής Ανάπτυξης, χωρίς να έχει την αντίστοιχη εξουσία, τις αποφασιστικές διοικητικές αρμοδιότητες, αλλά και την κατάλληλη για την άσκησή της, σ' εθνικό επίπεδο, αποκεντρωμένη σ' επίπεδο Νομού, δομή και λειτουργία.

Ο τρόπος, η αξιοκρατία, η μεθοδολογία της συγκρότησης του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΚΧΕ ώστε να έχει την έξωθεν καλή μαρτυρία, ενότητα αντίληψης και δράσης, κι αποδεδειγμένες ικανότητες και να μην είναι ένα πλαδαρό συντονιστικό συμβούλιο, "εν γένει εκπροσώπων" είναι ένα βασικό κλειδί.

2. Ν' αντιλαμβάνεται, ότι ισχύει αναπόφευκτα ο Νόμος της Καθολικής Αλλαγής και της αδιάκοπης εξέλιξης κι ότι τίποτε δεν είναι σταθερό, δοσμένο κι αιώνιο.

Έτσι π.χ. δεν έχει κανένα νόημα, η προσπάθεια έστω και της πιο χρηστής κηδεμονίας του Δ.Σ. του ΟΚΧΕ, ακόμα κι από τον πιο άξιο Υπουργό, κι η μη απόλυτη χειραφέτηση κι εξουσιοδότησή του, να διαχειρισθεί με πλήρη ευθύνη το σύνολο των αρμοδιοτήτων του και να κριθεί γι' αυτό.

3. Ν' αντιλαμβάνεται ότι στην κίνηση της ιστορίας εξελικτική κι επαναστατική, άρα και στην προώθηση της υλοποίησης του Κτηματολογίου υπάρχει μια αμοιβαία διαλεχτική σχέση και σύνδεση ανάμεσα στις χιλιάδες μικρές ποσοτικές αλλαγές και στα άλματα των ποιοτικών αλλαγών.

Έτσι π.χ. δεν μπορούμε να δούμε επιτυχία των σκοπών του ΟΚΧΕ, αν δεν διασφαλισθεί ταχύτατα και με τη θέληση των ενδιαφερομένων και των συλλογικών τους οργάνων, (που είχαμε εξασφαλίσει με ομοφωνία σε διεπιστημονικό, πολιτικό και συνδικαλιστικό επίπεδο το 1979), η συνάρθρωση στον ΟΚΧΕ, όλου του απαραίτητου και κατακερματισμένου, διεσπαρμένου, κι ασυντόνιστου σήμερα, δυναμικού κι εξοπλισμού του Δημόσιου Τομέα, αλλά και των πόρων που διασπαθίζονται, μέχρι στιγμής ακόμη, για την "προώθηση" του νεκρού, δασικού, δήθεν κτηματολογίου, των ατελείωτων ατελέσφορων κι αναιρούμενων την επαύριο αναδασμών κ.λ.π.

4. Ν' αντιλαμβάνεται ότι η πάλη των αντιθέσεων είναι η κινητήρια δύναμη κάθε αλλαγής.

Ο εισηγητής τουλάχιστον, ομολογεί κι απ' αυτή τη θέση, ότι τα εικοσιπέντε τελευταία χρόνια, μ' εργαλείο τη διαλεκτική προσέγγιση και μεθοδολογία, έγινε "σοφότερος", ακούγοντας όλο και περισσότερο, μ' ανοιχτό μυαλό και σεβασμό, τις αντίθετες απόψεις απ' τις δικές του, επιχειρώντας να πείσει και να πεισθεί με επιχειρήματα, αλλά και να συμβάλει στο ξεπέρασμα των δευτερευουσών αντιθέσεων και στη βέλτιστη κάθε φορά δυνατή σύνθεση των πιο τεκμηριωμένων θέσεων και προτάσεων.

Στην κατεύθυνση των παραπάνω επισημάνσεων αισθάνεται την υποχρέωση να δηλώσει, λίγες μέρες πριν τη δρομολόγηση, ουσιαστικών εξελίξεων για το Ελληνικό Κτηματολόγιο, με τη συγκρότηση του πρώτου Δ.Σ. του ΟΚΧΕ, ότι και ατομικά στο πλαίσιο της ειδικότερης πανεπιστημιακής του δουλειάς, αλλά και συλλογικά, ως μέλος πανεπιστημιακών και επιστημονικών ερευνητικών ομάδων, θα βοηθήσει το Δ.Σ. στην εκπλήρωση του εθνικής κλίμακας και σημασίας έργου του.

Βιβλιογραφία - Σημειώσεις

- (1) Δ.Ρόκος : "Κτηματολόγιο και Αναδασμός. Πολιτική Γης", Εκδ. Μαυρομμάτης, Αθήνα 1981 σελ. 272.
- (2) Πρακτικά Βουλής : Συνεδρίαση ΛΑ Παρασκευή 212.8.1986, σελ. 1094.
- (3) Τ.Ε.Ε. : Το σύνολο της συλλογικής επιστημονικής δουλειάς για το Κτηματολόγιο, της περιόδου 1975-1981.
- (4) Τ.Ε.Ε. : Σχέδιο Νόμου για τον ΟΚΧΕ, 1979.
- (5) Δ.Ρόκος : "Φυσικά Διαθέσιμα Κτηματολόγιο και Ολοκληρωμένες Αποδόσεις", Εκδ. Μαυρομμάτης, Θεσσαλονίκη 1981, σελ. 304.